

Tocqueville en de huidige stand van zaken in Amerika -6

Petra Bolhuis &
Theo Meereboer
Maieutiek 2018

Rijk en arm

- De rijke lijdt onder de democratie omdat hij wetten krijgt te verduren die werken stimuleren en niet rijkdom op zich. (Blz. 197)
- Rijkdom is in de start van de democratie een bijeffect van hard werk en ambitie. Vandaag de dag is overerfbare rijkdom veelal de bron van welvaart, maar het idee van hard werken loont leeft nog, ook onder veel armen. (zie o.a. *undercoverboss*)

Maieutiek_2018 Tocqueville en Amerika nu-6

rijkdom vandaag de dag

- https://www.youtube.com/watch?time_continue=1&v=QPKKQnijnsM
- Idee van gelijke kansen (i.p.v. gelijke mogelijkheden) was belangrijk verschil met Europa. Nu wordt dat wat gelijke kansen stimuleert al snel neergezet als niet liberaal. (v.b. kritiek op Nussbaums capabilities approach, Trumps verzet tegen diversiteit programma's in het onderwijs)

Maieutiek_2018 Tocqueville en Amerika nu-6

Probleem van ongelijkheid in de democratie

De verschillen tussen rijk en arm nemen toe en zijn vele malen groter dan in de tijd van de Tocqueville.

- Overerfbare rijkdom creëert een nieuwe bovenklasse. (aristocratie?)
- Scholing, rijkdom en invloed hangen samen.
- Verkiezingen kosten meer en meer geld.
- Publieke opinie blijkt te koop. (lobbyen en spekken van verkiezingskas)

Maieutiek_2018 Tocqueville en Amerika nu-6

Verwarring bij Tocqueville

“Waar staan wij dan?”

De religieuze mens bestrijdt de vrijheid en de vrienden van de vrijheid bestrijden de religies; noble en genereuze geesten roemen de slavernij en lage en slaafse zielen bevelen de onafhankelijkheid aan; eerbare en verlichte burgers zijn de vijanden van elke vooruitgang, terwijl mannen zonder vaderlandsliefde en zonder zeden zichzelf uitroepen tot de apostelen van de beschaving en de verlichting! Hebben alle eeuwen dan op de onze geleken?” (blz28)

Maieutiek_2018 Tocqueville en Amerika nu-6

Probleem van slavernij en ras/huidskleur

“Het meest te duchten gevaar dat de toekomst van de Verenigde Staten bedreigt, is het gevolg van de aanwezigheid van de Zwarten op hun grondgebied.” (365)

“Het directe kwaad van de slavernij is hetzelfde als bij de klassieke wereld, maar het indirecte kwaad ontstaat doordat na de afschaffing van de slavernij deze voor één ras weer werd ingevoerd.” (366-367)

Maieutiek_2018 Tocqueville en Amerika nu-6

Wie is 'het volk'?

Iedereen komt binnen als 'vreemde', voor iedereen blijft het land van herkomst een item. Behalve voor de witte Noordwest-Europese (protestantse) kolonisten

- Hispanics, Chinatown, Afro-Americans
<http://blacklivesmatter.com/>
- Verschil met afschaffen horigheid op continent is de herkenbaarheid op uiterlijk van de slavernij, iets dat Tocqueville al met zorg vervult.

Maieutiek_2018 Tocqueville en Amerika nu-6

Wie is het volk?

'Om dat in perspectief te plaatsen: er zijn nu meer mensen die tot een minderheidsgroep behoren dan de totale Amerikaanse bevolking in 1910, die 92,2 miljoen zielen telde. '

Bron US Census Bureau. (2008)

Maieutiek_2018 Tocqueville en Amerika nu-6

De oorspronkelijke Amerikanen

"Het sociale bestel van deze volken verschilde ook in meerdere opzichten van wat men in de Oude Wereld zag: zij leken zich vrijelijk te hebben voortgeplant in hun wildernis, zonder contact met rassen die beschaafder waren dan het hunne. Bij hen was dus geen spoor te vinden van zulke twijfelachtige en incoherente begrippen van goed en kwaad, die diepgaande ontarding die gewoonlijk gepaard gaat met onwetendheid en ruwe zeden bij beschaafde volken die weer barbaren zijn geworden. De Indiaan was alleen zichzelf iets verschuldigd; zijn deugden, zijn ondeugden, zijn vooroordelen waren zijn eigen werk; hij was groot geworden in de woeste onafhankelijkheid van zijn natuur." (biz 40)

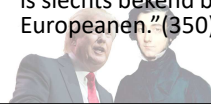

Maieutiek_2018 Tocqueville en Amerika nu-6

Zelfs de geschiedenis is weggevaagd

"De ondergang van deze volken is begonnen op de dag waarop de Europeanen op hun kusten zijn geland; zij is sedertdien onophoudelijk verdergegaan; zij bereikt in onze tijd haar voltooiing."(42)

De ellende van de gedwongen volksverhuizingen wordt beschreven (349), maar zegt Tocqueville; "De natie bestaat niet meer. Zij leeft nauwelijks nog in de herinnering van de Amerikaanse historicus en is slechts bekend bij enkele erudiete Europeanen."(350) (zie ook noot op 364)

Maieutiek_2018 Tocqueville en Amerika nu-6

Vandaag de dag

- Sommigen stammen groeien weer. Soms tot een omvang die ze niet hadden toen de kolonisatie begon.
- Onder Trump is de aanslag op het grondgebied van de Indianenstammen toegenomen. Hij gaat o.a. twee beschermde reservaten in de staat Utah fors verkleinen. Daarmee draait hij opnieuw een beslissing terug van zijn voorganger Barack Obama.
- De erkenning van deze bezetting en uitroeiing als basis van het moderne Amerika is nauwelijks in de aandacht.
- Zie ook <https://www.trouw.nl/opinie/erken-ook-de-allergrootste-genocide-die-op-indianen~a0fd2930/>

Maieutiek_2018 Tocqueville en Amerika nu-6

Gelijkheid van vrouwen

"De Amerikanen vormen zowel een puriteinse natie als een handel-drijvend volk; hun religieuze overtuigingen, alsook hun industriële gebruiken, zetten hen er dus toe aan van de vrouw te eisen dat zij zich opoffert en haar genoegens voortdurend opzijzet voor haar taken, iets wat in Europa maar zelden van haar wordt verlangd. Zo heerst er in de Verenigde Staten een onverbidde publieke opinie die de vrouw zorgvuldig opsluit in de kleine kring van huiselijke belangen en plichten, en haar verbiedt daarbuiten te treden."(638)

De vrouw wordt hier als minder zwak gezien dan in Europa fysiek (640) en zedelijk. (641) geen verschil in achtung, wel in (natuurlijke) rollen. (650)

Maieutiek_2018 Tocqueville en Amerika nu-6

Wet van de remmende voorsprong

Tijdens Trumps regeerperiode stellen meer vrouwen zich verkiesbaar.

Issues:

- De ongelijkheid in beloning is er nog steeds.
- # MeToo
- De inperking van de vrijheid in m.n. religieuze context neemt toe.

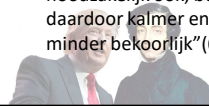

Maleutiek_2018 Tocqueville en Amerika nu-6

Tocqueville is ook kind van zijn tijd

Tocqueville is kritisch en vooruitstrevend als hij na zijn reis schrijft over vrijlating van slaven in Franse koloniën, maar hij is ook kind van zijn tijd als hij schrijft over westerse superioriteit en kolonialisme (noot op blz. 1083)

- Over de Indianen zegt hij dat ze niet of nauwelijks tot verlichting te brengen zijn en dat de Franse *natives* werd terwijl de Engelsen hun Verlichting hoog hielden. (noot op 355)
- De maatschappelijke ontwikkeling van vrouwen, hoe noodzakelijk ook, berouwt hem zeer; “De samenleving wordt daardoor kalmer en beter geregeld, maar het privéleven vaak minder bekoorlijk” (637).

Maleutiek_2018 Tocqueville en Amerika nu-6